



## **Polyanthea Sacra**

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

**Spanner, Andreas**

**Augustae Vindelicorum, 1702**

§. 1. Figuræ, & Symbola. Ex Veteri, & Novo.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

debemus in altero animum ob dolorem despondere: verum harmonicos imitari; & melioribus deteriora obscurando, ac mala bonis occupando, concinnum vitæ nobisq; conveniens temperamentum conficere. Plutarchus libellò de animi tranquillitate.

Ad parandam animi tranquillitatem multum conducit, illustres viros considerare; quæ eadem, quæ nos, fortunâ æquò animò sunt usi. Idem ibidem.

## TITULUS. V.

## ÆTAS.

**E**t tenebræ erant super faciem abyssi; dixitque DEUS: fiat lux. Gen. 1. 2. 3. Hinc fit, tenebras esse præstantiores luce? aut bruta nobiliora homine? Did. Niff. Dom. 23. Pent. §. 4.

*Flevit eum* (Jacob) *Ægyptus septuaginta diebus.* Gen. 50. 3. Abierunt Joseph, & ceteri filii superflites in terram Chanaan; & celebrantes exequias planctu magno, atque vehementi, impleverunt septem dies. v. 10. An fortè major fuit charitas Ægyptiorum erga advenam, quam liberorum erga parentem? ut idè illi septuaginta, hi non amplius septem dies, defunctum plorant? Indicat Moyses, æstimari luctum, non à diuturnitate temporis; sed ab averbitate, atque intentione, doloris: & fieri posse, ut plus efficiatur septiduò, quam septuaginta. Hinc ait: *celebrantes exequias planctu magno atque vehementi.* Did. Niff. Dom. 16. Pent. §. 4.

*Tulit ergo Samuel cornu olei, & unxit eum in medio fratrum ejus.* 1. Reg. 16. 13. Imperfectus quidem David per adolescentiæ tempus; ad summam tamen divini cultus aciem evectus est. Cujus mores DEUS, vel in medio grege, admiratus, regis ornat sceptris. S. Basilii Seleuc. orat. 14. *Vixit alios duos fratres, Jacobum Zebedæ, Joannem fratrem ejus &c.* Matth. 4. 21. Nota: Christus prætermisso patre vetulo, filios juvenes in suum contubernium ascivit. Glossa: ostendit, personas non esse accipiendas. David præ fratribus senioribus ele-

ctus in regem. Samuel pluriæ æstimatus, quam Heli, Petrus junior Andréa in principem Apostolorum electus. Did. Niff. Dom. 23. Pent. §. 4.

*Non surrexit major inter natos mulierum Joanne Baptistâ.* Matth. 11. 11. Quomodo Joanne nemo major surrexit, cum Abraham, & Isaac, & Jacob, & ceteros, quam plures, in obsequiis divinis diutius laborasse contlet? Sed evidens pro certò: quia est plures laboraverunt eò diutius; nemo ferventiùs, & puritiùs: qui tempore juventutis suæ inventus est in tentatione fidelis, & fortis. Algor. l. 2. de Sacram. altaris cap. 7.

*Nè fortè honoratior te sit invitatus.* Luc. 14. 8. In domo Dei, non qui tempore, sed qui meritis, prior; ille verè prior. Putàram, eum, qui prior advenerat, hòc nomine primum etiam locum promeruisse. Sed Christus id negat; adeoque etiam suadet; ut, qui alios præoccupavit tempore, non propterea superiora loca invadat; nè fortè posterior adveniat, cui, pro majori meritorum debito, cedere debeat. Did. Niff. Dom. 16. Pent. §. 4.

*Ecce tot annis servio tibi.* Luc. 15. 29. Prodigus adventat modò; sed eò antiqui erroris dolore percussus, ut necessarium non fuerit, asperis verbis corrigere, sed spebus bonis levare. Pandit poenitendo peccata; humilitas suam indignitatem fatetur; & de intimo cordis dolore omnibus citissime virtutibus exornatur. Naxera in Jos. 18. §. 27.

## TITULUS. VI.

## ÆTERNITAS.

§. I.

*Figuræ, Symbola.**Ex Veteri, & Novo.*

**Q**uidquid obruleris, sacrificii, sale condies. Levit. 2. 13. Sale significatur æterna durabilitas. Sal igitur est Symbolum tum æternitatis DEi, quam per salem protestabantur offerentes victimas salitas; tum integritatis, & incorruptionis animæ, & corporis; quam DEUS in offerente exigit. Cornelius hic.

*Omnis enim igne salietur.* Marci 9. 48. Maldonatus, & Franciscus Lucas ignem gehennæ accipiunt: ut Christus det causam ejus,

quod proximè dixit: *ubi vermis eorum non moritur.* Causa est: omnis enim, scilicet talis, qui gehennæ adjudicandus est, igne ejusdem salietur, id est, igne uretur, & cruciabitur; sed ita, ut eòdem igne, quasi sale fervetur incorruptus ad perpetua tormenta: sal enim & urendi, & conservandi, vim habet. Cornelius in Marci 9.

*Omnia flumina intrant in mare, & mare non redundat.* Eccl. 1. 7. Mare, nisi fallor, æternitas est; quæ nec detumet, nec infumet; sive illi flumina exarescant, sive in illam se exonerent; in qua quivis latex nomen perdit. Felicitas tamdiu felicitas appellatur, & est, quamdiu æternitas non recogitur: quod si in illam influat, nihil est.

B 2

est. Tribulatio ærumna est, si suo in alveo fluat. Ubi illam æternitati commiscueris, vapor est sine nomine. Tagus, Padus, Euphrates, tam diu nomen retinent, quàm diu procul fluunt à pelago. O æternitas! quæ nihil suspicis, & times nihili! Oliva l. 10. Strom. hic.

*Quasi sit rota in medio rotæ.* Ezech. 1. 16. Sicut hic currus DEI triumphantis repræsentat Ecclesiam Beatorum triumphantium in cœlis; ita rotæ significant ejusdem æternitatem. Æternitas ergo est rota, & circulus; cujus centrum est semper, circumferentia nunquam, Cornelius hic.

*Sians præcepit eum vocari.* Marci 10. 49. Præcepit cœcum vocari ex eo, quòd stetit; non ex eo, quòd transiit: & iussit adduci ad stantem, non ad transeuntem. Ad æternum, & stabile, atque regnum fundatissimum, nos Salvator inquit, & pervenire jubet. Sim. Cass. l. 5. cap. 32.

*Postquam consummati sunt dies octo.* Luc. 2. 21. Octava in Scripturis pro æternitate poni consuevit. Sicut enim Septenarii numeri circuitu rerum temporalium volubilitas; ita per octavam, quæ septenario succedit, congruè designatur æternitas. B. Ivo Carnot. serm. de Circumc. Dom.

#### Ex diversis.

*Et in sæculum sæculi.* Pf. 9. 6. Quid est *Sæculum sæculi*? nisi cujus effigies tanquam umbram habet hoc sæculum. Vicissitudine enim temporum sibi succedentium; dum luna minuitur, ea rursus impletur; dum sol omni annò locum suum repetit; dum ver, vel æstas, vel autumnus, vel hyems, sic transiit, ut redeat; æternitatis quadam imitatio est. S. August. hic.

Æternitatem præcis significabat Sella; quæ æternam quietem designabant. Nasamones, Africæ populi, majorem partem non tantum sedentes expirare, sed etiam hoc situ humari volebant: quasi jam æternitatem, & longam illam à laboribus cessationem, adijissent. Romanis etiam usitatum, mortuorum Imperatorum fusiles statuas sellis effulcire; ut qui jam fruuntur æternitate. Drexelius de æternitate Confid. 1. §. 1.

Per solem, & lunam, adumbrata est præcis æternitas. Sol semper reviviscit; licet quotidie videatur mori, & à seipso sepeliri; semper refurgit, licet quotidie occidat. Ecclesia canit de Martyribus: lux perpetua lucebit Sanctis tuis, & æternitas temporum. Idem ibidem.

#### §. II.

*Æternitatis duratio quàm longa sit.*

#### Ex Veteri, & Novo.

*Sagittæ tuæ transcunt; vox tonitru tui in rota.* Pf. 76. 18. 19. Fames, bellum, pestilentia, ærumna, calamitates, mors ipsa, adversa omnia, quæ ante mortem primam nos premunt, DEI sagittæ sunt: sed transvolant, alatae sunt. At verò vox tonitru, vox iræ divinæ, in Inferno velut rota circumagitur; idque æternis sæculis. Drexelius de Æternit. Confid. 6.

*Mille anni ante oculos tuos, tanquam dies hesternæ, quæ præterit.* Pf. 89. 4. Adam ille propagator noster, vixit 930. annis. Gen. 5. 5. Mathusalem 969. Fac, quòd vixerit mille: ad comparationem æternitatis modicum est. Quid enim potest grande esse, quod finem habet? S. Hieron. apud Marchantium Dom. 3. Pasch. Dies hujus sæculi spatium est: qui quidem dies nobis longus videtur; sed, si cum æternitate Dei conferatur, est brevissimus. Origenes hom. 10. in Matth. apud Barradium Dom. Septuag. tom. 3. l. 5. c. 16.

*Paucitatem dierum meorum nuntia mihi.* Pf. 101. 24. Paucitatem dierum dixit; quia quandoque finiendus esse constabat, æternitati enim comparata vel totius Mundi ætas nimis videtur exigua. Cassiodorus hic.

*Sicut calculus arena, sic exigui anni in die ævi.* Eccl. 18. 8. Græcè: in diebus æternitatis. q. d. quod est gutta in mari, hoc sunt centum anni in æternitate: quod est lapillus unus inter innumeras maris arenulas; hoc sunt centum anni inter annos innumeros æternitatis. Si guttam injicias in mare, mare illicò eam sorbet, ut nusquam appareat, quasi ipsa jam non esset. Injice pariter centum annos vitæ tuæ in æternitatem; æternitas illos sorbet; illique videbuntur esse nihilum. Cornelius hic.

*Ira Dei manet super eum.* Joan. 3. 36. Manet, æternumque manebit ira & vindicta, Dei, & gehenna id est, semper eum puniet, inquit Euthymius, per omnem æternitatem. Cornelius hic.

*In ignem mittent, & ardet.* Joan. 15. 16. Unò verbò *ardet* optimè æternitas descripta est. Omnia alia verba Christi, futuri habent discrimen; *arescens, colligens, mittent*? Non ardebit; sed *ardet*. Ibunt mille anni; & *ardet*: iterum mille; & *ardet*. Quòd si post aliquot annorum millia, & milliones, queratur: homo ille ante tot millia annorum damnatus, quid agit? quid eò fit? responderi aliud non poterit, quàm hoc ipsum: *ardet* ardoribus continuis, infandis, æternis: ex ævo in ævum sic fiet. Drexelius de æternit. Confid. 9.

#### Ex Patribus, & aliis.

Si hominem poneres in pulcherrimo Mundi palatio; & poneretur in lecto aureo; & sibi daretur omne, quod delectaret in cibo; & indueretur purpura, & bysso; & diceretur sibi, quòd inde non esset perpetuò exiturus: Prius vellet esse mortuus, quàm vivus. Ergo quid est, ubi acerbissima poena æternitas est? S. Bonaventura serm. 94.

Damnati debent æternaliter cruciari ratione malitiæ, scilicet culpæ; quæ respectu Dei, qui offensus est, infinita dici potest. S. Bernardinus Senensis serm. 12.

Positò, quòd esset aliquis lapis ad eò magnus, qui ubique circumferentiam cœli contingeret; & quòd aliqua avicula minima quantitas post centum millia annorum de lapide prædicto solummodò tantum per rostrum suum evel-